

Publiskais sektors kultūras pasākumu rīkošanas nozarē bauda priekšrocības

Publicēts: 14.02.2020.

[Jaunami](#)

Konkurences padome (KP) [tirgus uzraudzībā](#) secina, ka kultūras pasākumu rīkošanas nozarē nepastāv pilnībā vienlīdzīgi konkurences nosacījumi starp privātā un publiskā sektora tirgus dalībniekiem. Nevienlīdzīgus konkurences apstākļus rada publiskā sektora kapitālsabiedrību pieeja infrastruktūrai, publiskajam līdzfinansējumam un informācijai.

Pieeja infrastruktūrai

KP konstatēja, ka piecās no 12 izlases veidā aptaujātajām pašvaldībām ir noteikti nomas maksas atvieglojumi pašu rīkoti pasākumiem, kuri vienlaikus nav pieejami privātā sektora pasākumu rīkotājiem. Daļā gadījumu tie ir nekomerciāli pasākumi, kuru mērķis ir popularizēt pilsētas vārdu un veicināt iedzīvotāju aktivitāti un lokālpatriotismu, taču ir arī gadījumi, kad pašvaldības piemēro sev atlaides, rīkojot komerciālus pasākumus. Piemēram, Liepājas pilsētas pašvaldība, nepamatoti nosakot privātajiem pasākumu rīkotājiem augstāku nomas maksu par infrastruktūras izmantošanu komerciāliem pasākumiem nekā publiskai personai, varēja radīt šķēršļus infrastruktūras pieejamībai.

Šāda pašvaldības rīcība var radīt atšķirīgus konkurences apstākļus tirgū, kas saskaņā ar jauno Konkurences likuma normu nav pieļaujama. Tādējādi, KP ieskatā, visām publiskām personām nepieciešams patstāvīgi pārskatīt nomas maksas cenrāžus un nepieciešamības gadījumā izslēgt nosacījumus, kas diskriminē privātā sektora tirgus dalībnieku pieeju infrastruktūrai.

Pieeja publiskajam līdzfinansējumam

Valsts kultūrkapitāla fonds (VKKF) trīs reizes gadā organizē projektu konkursus, kuros var pieteikties kā privātie tirgus dalībnieki, tā publiskas personas. 2018. gadā tikai puse no visiem iesniegtajiem projektiem saņēma līdzfinansējumu, bet 2019. gadā pirmajā projektu konkursā kategorijā "Mūzikas un dejas māksla" teju 40% no pieejamā finansējuma apjoma tika novirzīti publiskām personām. Lai veicinātu privāto tirgus dalībnieku iespējas gūt līdzfinansējumu, KP rosina Kultūras ministriju un VKKF pārskatīt līdzšinējo praksi un, piemēram, nodrošināt atsevišķu finansējumu privātajiem tirgus dalībniekiem to mākslinieciskajai darbībai, kā arī regulāri pārskatīt iespējas palielināt šī finansējuma apmēru.

KP skatījumā, būtu atbalstāma iniciatīva arī pašvaldībām sniegt līdzfinansējumu kultūras pasākumu organizēšanai privātajiem tirgus dalībniekiem, kas var izpausties kā projektu konkursi. Tādējādi tiek vairota ne tikai privāto tirgus dalībnieku konkurētspēja, bet arī nostiprināta profesionāla un daudzveidīga kultūrvide. Tirgus uzraudzībā secināts, ka Valmieras pilsētas pašvaldība projektu konkursā ietverot norādi, ka līdzfinansējumu var iegūt tikai izglītības iestādes, nevalstiskās organizācijas, nodibinājumi un biedrības, nepamatoti no konkursa izslēdz privātā sektora pakalpojumu sniedzējus. KP ir aicinājusi pārskatīt konkursa nolikumu, un šādi ierobežojumi konkursa nolikumos būtu jāizvērtē arī citām publiskām personām.

Pieeja informācijai par līdzfinansējuma iespējām

KP tirgus uzraudzībā konstatēja, ka informācija par VKKF projektu konkursiem ir viegli pieejama, savukārt informācija par pašvaldības sniegto atbalstu kultūras pasākumu organizēšanā nereti nav pieejama laikus privātajiem tirgus dalībniekiem.

Lai pilnībā nodrošinātu neitrālu rīcību no publiskas personas puses, KP rosina pašvaldības, izsludinot projektu konkursus, pievērst rūpīgu uzmanību projektu konkursu termiņiem, nosakot tos samērīgus. Tādējādi netiktu mākslīgi sašaurināts konkursa pretendentu loks. Tāpat pašvaldībām, kuras sniedz līdzfinansējuma kultūras nozares pasākumiem, nepieciešams pašvaldības tīmekļa vietnē publicēt informāciju par finansējuma piešķiršanas kārtību.

***

Vienlaikus KP pauž bažas par publiskajā vidē izskanējušo priekšlikumu Valsts nodokļu politikas pamatnostādņēs 2021.-2025. gadam iekļaut nosacījumu, ka pievienotās vērtības nodokļa atlaide ir piemērojama tikai tiem kultūras pasākumiem, kurus sniedz valsts vai pašvaldību kultūras iestādes. KP ieskatā, šāda priekšlikuma realizācija diskriminē privātos pakalpojumu sniedzējus un tādējādi nonāk pretrunā ar Konkurences likumā nostiprināto konkurences neitralitātes principu.

KP ierosināja tirgus uzraudzību, balstoties uz saņemtajām sūdzībām no privātā sektora tirgus dalībniekiem par iespējamiem konkurenci kavējošiem apstākļiem kultūras nozarē un jauno Konkurences likuma normu, kas no šī gada 1. janvāra aizliedz publiskām personām – valstij, pašvaldībām un to kapitālsabiedrībām – radīt sev kādas priekšrocības tirgū, kas nav pieejamas privātajiem pakalpojumu sniedzējiem. KP uzsāka tirgus analīzi, lai konstatētu, vai tirgū pastāv nevienlīdzīga konkurence starp privāto un publisko sektoru.

Uzraudzības ietvaros izlases veidā tika aptaujātas Latvijas pilsētu un novadu pašvaldības, t.sk. Rīgas, Jelgavas, Jēkabpils, Ventspils, Daugavpils, Valmieras, Rēzeknes, Jūrmalas, Liepājas.

<https://www.kp.gov.lv/lv/jaunums/publiskais-sektors-kulturas-pasakumu-rikosanas-nozare-bauda-prieksrocibas-0>